

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: دوازدهم انسانی
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۸-۱۳۹۷

نام درس: علوم و فنون- دوازدهم
 نام دبیر: خانم پاکزاد
 تاریخ امتحان: ۰۴ / ۱۰ / ۱۳۹۷
 ساعت امتحان: ۰۰: ۰۸: صبح / عصر
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر		نمره به عدد:	نمره به حروف:
		نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:
نام دبیر:		نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
		تاریخ و امضاء:	نام دبیر:
ردیف	سؤالات	نمره	پاسخ
۱	اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت که بود؟ الف) میرزا آقا تبریزی ب) محمدباقر میرزا خسروی ج) میرزا حبیب اصفهانی د) ناظم الاسلام کرمانی	۰/۲۵	
۲	علل پیروی شاعران دوره بازگشت از اسلوب های کهن ادب فارسی چیست؟	۰/۵	
۳	دو نفر از شاعرانی را که در دوره بازگشت به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی قصیده سرایی می کردند نام ببرید.	۰/۵	
۴	دو نمونه از عوامل مؤثر در بیداری جامعه در دوره بیداری ادبی را بنویسید.	۰/۵	
۵	ملک الشعراى بهار و از جمله شاعران پایبند به سنت های ادبی گذشته بودند.	۰/۲۵	
۶	بیت «شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست طبیب جان خرابم کسی و رای تو نیست» را تقطیع هجایی کنید و همسان یا ناهمسان بودن آن را مشخص کنید	۱/۵	
۷	پایه های آوایی بیت «درد عشق کشیده ام که می پرس / زهر هجری چشیده ام که می پرس» را بنویسید.	۱	
۸	هر دو زن بیت زیر را بنویسید. بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست بگشای لب که قند فراوانم آرزوست	۰/۵	
صفحه ی ۱ از ۴			

	انواع اختیارات زبانی را در اشعار زیر بیابید و بنویسید	
۲/۲۵	الف) کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست گشت هر گوشه چشم از غم دل دریایی	۹
	ب) نرگسم سوی چمن خواند و سروم سوی باغ من مردد که دهم دل به کدام ای شیراز	
	ج) همه کارم ز خودکامی به بدنامی کشید آخر نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفل ها	
۰/۵	واژه‌های زیر را تقطیع کرده و نشانه‌های هجایی آنها را بنویسید. الف) بیابان ب) میانه	۱۰
۰/۲۵	مصوت بلند / و / در کدام یک از واژه‌های زیر احتمال کوتاه تلفظ شدن دارد؟ مو (۱) رو (۲) سو (۳) بو (۴)	۱۱
۰/۵	یکی از ضعف‌های تکنیکی درداستان‌های دوران مشروطه چیست؟	۱۲
۰/۲۵	از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر عصر بیداری چیست؟	۱۳
۰/۷۵	شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری را نام ببرید؟ (سه نمونه)	۱۴
۰/۵	از آغاز سلطنت ناصرالدین شاه تا پدید آمدن مشروطیت، نثر فارسی چگونه ادامه یافت؟	۱۵
۱/۵	تلمیح به کار رفته در ابیات زیر را توضیح دهید: الف) خال مشکین که بدان عارض گندمگون است سر آن دانه که شد رهزن آدم، با اوست ب) اول و آخر اوست در همه احوال ظاهر و باطن اوست در همه ابواب	۱۶

۰/۷۵	هر یک از توضیحات، به کدام اصطلاح مربوط است؟ وصل کنید. الف) گنجاندن یک مفهوم بلند در سخنی کوتاه است که معنای بسیار در کمترین واژه‌ها جای می‌دهد. ☐ تضمین ب) آوردن آیه، حدیث، مصراع، بیت، یا سخن دیگری را در شعر یا کلام گویند. ☐ بدیع ج) به مجموعه آرایه‌هایی گفته می‌شود که بر زیبایی لفظی و معنایی سخن می‌افزاید. ☐ تلمیح	۱۷
۰/۲۵	در همه ابیات، آرایه‌های مراعات نظیر و تلمیح هر دو، وجود دارند، به جز: (۱) چون زلیخا مشربان ما را تلاش قرب نیست دیده یعقوب ما را بوی پیراهن بس است (۲) غنچه چون عیسی به گفتار آمده است از مهد شاخ گل چو مریم مهر خاموشی به لب بنهاده است (۳) آسمان بار امانت نتوانست کشید قرعه کار به نام من دیوانه زدند (۴) جسمی دارم چو جان مجنون همه درد جانی دارم چو زلف لیلی همه تاب	۱۸
۲	در ابیات زیر آرایه‌های تضاد و متناقض‌نما را مشخص کنید: الف) هر کبوتر می‌پرد زی جانبی وین کبوتر جانب بی جانبی. ب) کی به اقیانوس وصلت دست می‌یابم که هست طالع طوفانی از هجران طولانی تو ج) نسخه قانون عشقت باید ای بیمار نفس تا شفا بخشد دوا با درد نادانی تو د) پیش کسی که سلطنت فقر یافته است جمعیت حواس به لشکر برابر است	۱۹
۱/۵	در بیت زیر لف و نشر را توضیح دهید (مرتّب یا مشوّش بودن آن را مشخص کنید) ای که با زلف و رخ یار گذاری شب و روز فرصت باد که خوش صبحی و شامی داری	۲۰
۲	با توجه به بیت « پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند » موارد خواسته شده را بنویسید. الف) دو ویژگی زبانی ب) دو ویژگی ادبی ج) ویژگی فکری د) متعلق به کدام سبک است؟	۲۱
صفحه ی ۳ از ۴		

۱/۵	متن زیر را در دو سطح زبانی و فکری تحلیل کنید و بگویید متعلق به کدام دوره است. اگرچه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده ایم، لکن اگر «خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می کنیم که در مجاری سنه ۱۳۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آنها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیرنظام احدی را سراغ نداریم؛ چه آن بزرگ مرد از آن یگانه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. یعنی پسر آشپز قائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود.	۲۲
۰/۵	مفهوم کلی هر یک از ابیات زیر را بنویسید الف) شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد ب) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم	۲۳
صفحه ی ۴ از ۴		

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۸-۹۷

نام درس: علوم و فنون
نام دبیر: فانم پاکزاد
تاریخ امتحان: ۱۴ / ۱۰ / ۱۳۹۷
ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	میرزا آقا تبریزی	
۲	فقر فرهنگی جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات	
۳	صبای کاشانی - قآنی شیرازی - سروش اصفهانی	
۴	تأثیر جنگهای نافر جام ایران و روس و توجه مردم به واقعیتها و امکانات فنی دنیای جدید - کوششهای عباس میرزا، ولیعهد فتحعلیشاه در روی آوردن به دانش و فنون نوین - اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل - رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی و ترجمه و نشر کتابهای غربی - تأسیس مدرسه دارالفنون به فرمان امیرکبیر و آموزش دانشهای نوین در آن.	
۵	ادیب الممالک	
۶	ناهمسان است چون با توجه به تقطیع بیت پایه های آوایی نظم و چینش منظمی ندارند و تکراری نیست.	
۷	پایه های آوایی ذر دِ عِش قی کِ شی دِ اَم کِ مِ پُرس زَه رِ هِج رِ یِ چِ شی دِ اَم کِ مِ پُرس	
۸	مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن // مسفعلن مفاعل مستفعلن فعل	
۹	الف) تغییر کمیت کشتی + کسره اضافه بعد از آن / حذف همزه در «ز». ب) کوتاه تلفظ شدن «سو» + حذف همزه ج) بلند تلفظ کردن مصوت آخر کلمه «همه» / حذف همزه در آخر / حذف همزه در «آن» + کزاو	
۱۰	U - U // - - U	
۱۱	سو گزینه ۳.	
۱۲	حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربرد چندانی ندارد	
۱۳	سادگی و روانی	
۱۴	آزادی، وطن، قانون، تعلیم و تربیت جدید، توجه به مردم، دانش ها و فنون نوین	
۱۵	به سمت سادگی و روانی پیش رفت و لغات دشوار در آن کمتر شد و در نمایه نثر نیز آزادی و آزادی خواهی، سنت شکنی و تجدید خواهی با لحنی آرام تر ادامه یافت.	
۱۶	الف) داستان حضرت آدم و رانده شدنش از بهشت ب) اشاره به آیه هو الاول و الاخر، هو الظاهر والباطن	
۱۷	الف = تلمیح ب = تضمین ج = بدیع	
۱۸	گزینه ۳	
۱۹	الف) جانب بی جانبی. متناقض نما ب) تضاد ج) شفا بخشد دوا با درد - متناقض نما د) سلطنت فقر - متناقض نما	

زلف و رخ لف و شب و روز نشر اول و صبح و شام نشر دوم (لف و نشر مرتب)	۲۰
۲۱- ادبی: کمان ابرو تشبیه / گوش کشیده = ایهام و تشخیص (پیچیدگی آرایه‌های ادبی). زبانی: فعل همی کمی لغات عربی متعلق به سبک عراقی است به دلیل آرایه‌های فراوان.	۲۱
۲۲- زبان ساده و دور از تکلف است چندان ادبی نیست لغات عربی در آن کم است. درباره شخصیتی نارنجی سخن می‌گوید و متعلق به دوره بیداری است.	۲۲
۲۳- الف) رفتن حکومتی ظالم و روی کار آمدن قدرتی که دلخواه شاعر است. ب) زیبایی غم معشوق	۲۳
نام و نام خانوادگی مصحح : امضاء:	جمع بارم : ۲۰ نمره